

ANY VII

BARCELONA 8 NOVEMBRE 1894.

NÚM. 323

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

1894

Quan prenh aquesta posició
cap pollo 'm resisteix.

CRÓNICA DE LA SETMANA

ENCARA 'm dura la tristesa del día dels morts y l'alegria dels panellets y castanyas, y aqueixas dugas impressións tan distintas y sufertas casi al mateix temps, fa que la ploma 's resisteixi á escriurer y que 'm vegi precisat á arrossegarla per sobre 'l paper ni mes ni menos que si pesés deu arrobas.

Lo número anterior va ser precís dedicarlo tot als que 'ns han portat ventatja en lo últim camí, que per cert no hi ha ningú que 'l fassi á peu, y entre fer una necro-crónica, que entre paréntesis es una cosa bastant poca solta, y no dir res, vareig preferir callar, proporcionant als lectors de LA TOMASA la satisfacció de no llegirme.

Pero com en lo mon tot acostuma á anar seguit, la setmana dels morts ha sigut fecunda en aconteixements tristos, tant que ni tant sols m'he donat compte de la caiguda d' en Moret quan en altra época m' haguera proporcionat un bon rato de satisfació.

Y no 's pensin que á mi 'm causin tristesa 'ls morts; tot al contrari, quins m' en causan son 'ls vius.

Quan considero la infinitat de llágrimas de porcelana, de pensaments de roba ó paper, lo sens número de cors de vidre negre que en aqueixa setmana passada s'ostentava en las necrópolis modernas, com demostrant que á falta de naturals es precís procurarne de quincallería per mor del ben veurers, no puch menos d' entristirme y á pesar de la meva filosofia quedarme ensopit per uns quants dias.

Tota la crítica d' aquesta diada queda feta perfectament en lo següent cas que algun dels meus lectors haurá tingut ocasió d' observar durant la seva vida.

M' estava 'l dia de Tots Sants en lo balcó del celobert contemplant la senyora del tercer pis que estava enganxant en los negres llasos d' una corona de sempre vivas una *sentida* dedicatoria al seu difunt marit. En la seva fisonomia s' hi veyá la indiferencia mes gran.

Al poch rato va sonar lo timbre de la porta y entrá la seva criada portant una safata ab confitures y una botella de Jerez, deixant las unas y l' altra demunt la taula al costat de la corona.

Lo contrast no podia ser mes gráfich

La humanitat en massa estava simbolisada demunt d' aquella taula.

Fá falta cap comentari? Jo crech que no.

* * *

Ha mort lo czar de Rusia.

La República Francesa está de dol.

Lo simbol de la llibertat plorant la mort d un representant de l' absolutisme.

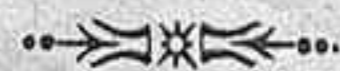
Vet aquí un altre contrast.

Per més que falta sapiguer si també 's tracta de llágrimas de porcelana.

ESTUDIANT.

DE VIATJE

(D' AQUI Á SARAGOSSA)

SONET

LA Estació: molta gent qu' espera á fora, y frisa y xarroteja á la vegada; de bat á bat la porta engull gentada; campanadas y crits, xiulets á l' hora.

Marxa 'l tren dut per la locomotora que ab son pas de gegant vá d' avansada; y tramontant lo vall y fondalada ab son xiscle estrident sembla que plora.

La lluna en lo mar quiet enmirallantse, fá un panorama bell ab cel y terra il-luminant los camps en nit bonica...

Aragó y Catalunya ab goig besantse, en un sol poble un llás de patria aferra al mostrar lo nou Sol la *Pilarica*.

GARRELL.

CANTARS

Quan jo ab fer amor á tú 't volía, qui 's podia presumir que per tú /oh gran Deu! arribaría tot lo d' eix mon aburrir?

Fuig, nineta, d' aquells homes que baix duhen sempre 'l cap, puig l' aucellet al sol mira y la serp vá terrejant.

ANGEL SALABERT.

ALS ESTUDIANTS DEL INSTITUT

(¿LO CONEIXEN?)

SONET

Es diu... (callo son nom) es Catedrátich No ha tingut, té, ni tindrà may, res d' estétich Vol passar, lo benehit, per molt poétich Y logra de tothom... ferse antipátich.

Avaro com éll sol, molt maniátich, En questió de diners, gran aritmétich, Blasona, lo traïdor, de ser sintétich Y ho diu, si així s' alaba, ab tó dramátich.

Ven llibres qu' éll escriu, á un preu gens módich Y 'ls vol cobrá al contat ¡ves si es raquílich! Perque 's veu ara gran, buria á qui es pródich Pobret! Potser, ab lo temps, vindrá un polítich A ensenyarli las Lleys que mana 'l Códich Ja qu' ara res hi ha dit encar cap crítich.

SALVADOR BONAVÍA.

Los Preceptistas

Lo mon está perdut! Ja son poch, molts poch los que tenen aquella tranquilitat de consciencia tan en boga allà en la primera meytat del sigle qu' está fent las darreras badalladas; ara no 's viu mes que pera viurer; la lluyta per l' existencia 's anteposa als debers mes agrats y als ritos que feyan tan patriarcal la vida dels nostres avis.

Sort qu' encara 'n queda algun exemplar.

Lo Betas y fils de baix de casa es un dels poch que 'n restan; vuyt días abans de la diada dels morts ja va comensar á cremar una quarta d' oli del mes barato devant d' una estampa que representa lo Purgatori; estampa que sense ser del natural, porque no es possible, dona una exacta idea d' aquellloch transitori hont hi ha representadas totas las clases de la societat.

Lo Betas y fils es viudo y no passa un any que no porti la corona á la ex-companyera de la seva vida y sense ferse un tip de plorar devant del ninxo que guarda los preciats restos. Aquest any va fer cambiar lo paper del epitafi que dintre un quadret de march negre l' ostentava desde l' any 879 y que casi no 's podia llegir pus la tinta s' havia anat aclarint y prenent un color de safrá esbo ratá intervals. La poesia fúnebre feta d' un aprenent á renaixement, deya aixís:

"Aquí descansa la esposa
más buena, que se murió,
dejando á su triste esposo
en terrible situación.
Murió el año setenta y nueve
Dios le haya dado el perdón."

Jo vaig aconsellarli que cambiés la poesia per un' altra, pero, cal' m va contestar que tal vegada no fora tan inspirada y sols va consentir que lo carácter de lletra qu' era gótic, sigués francés rodó menos las mayúsculas qu' ara son de caligrafía ab rasgos.

Lo día de Tots Sants al dematí va agafar la corona y agafant també lo tranvia á la Plassa de Palacio va dirigirse al cementiri vell permaneixenthi cosa de dos horas. A las dugas del mitj día entrava á la botiga ab los ulls plorosos y un mocador plé de panellets y castanyas pera celebrar la diada á la que va tenir la amabilitat de convidarme. La castanyada va comensar al punt de mitja nit; á n' aquesta hora lo Betas y fils arribava de veurer D. Juan Tenorio á Romea, en companyia de la Layeta, filla seva única, y la Sra. Encarnació, viuda d' un tinent de carrabiners, que 's diu si ab lo Betas y fils... res, malas llenguas que may faltan pel vehinat.

Als poch moments lo menjador del Betas y fils era alló que se 'n diu un verdader tiberi; la viuda del carrabiner se mirava al amo de la casa ab uns ullets que

semblavan d' s botons de metall y 'l Betas y fils proclamava l' infelicitat dels pobres viudos condemnats á tenirsho que fer tot sense ningú á la vora que s' interesés pel negoci de la casa. Tothom va ser allí de la mateixa opinió, quan un vehí, casat sis vegadas, va cridar ab la boca plena de castanyas y alsant la copa: Brindo per lo próxim casament del Sr. Arcís y la senyora Encarnació.

Una riallada general va acullir aquella sortida de peu de banch del vehí mentras lo Sr. Arcís per dissimular 's cruspia quatre panellets á la vegada y la senyora Encarnació 's tapava la cara ab lo barret d' un senyor que tenia al costat.

Passat lo primer moment, lo Betas y fils va dir que aquellas bromas no li agradavan per quant éll no era digne d' una senyora com donya Encarnació que á mes d' haver pertenescut á la elevada classe militar sabia que possehia tres mil duros en Cubas. La carrabinera va desferse en compliments y lo resultat va ser que va quedar concertat lo matrimoni dels dos al menjar l' última castanya.

Una de las condicions que va imposar la viuda del militar va ser qu' alló de durli coronas á l' altra s' havia d' acabar, cláucula aprobada sense discussió y tot va quedar arreglat.

Aquestos preceptistas tenen molt de bó ab la seva consciencia quan se tracta de lo que 'ls convé.

Es vritat que á la morta tot aixó la té sens cuidado, pero á n' éll... també.

SERRALLONGA.

Pensant ab tú

PENSANT ab tú, bella nena,
passo las horas del día,
sens que cap mot d' alegría
mitigui ma forta pena.

Pensant ab tú m' entristeixo
perque t' aymo bojament,
y no passa cap moment
que per tú no 'm neguiteixo.

Pensant ab tú sols deliro
de tos ulls la miradeta,
y 'l somris de ta boqueta,
consol d' amor que sospiro.

Pensant ab tú sento amor,
y enamorat peno y ploro
perque no 't dich que t' adoro
obrint bat á bat mon cor.

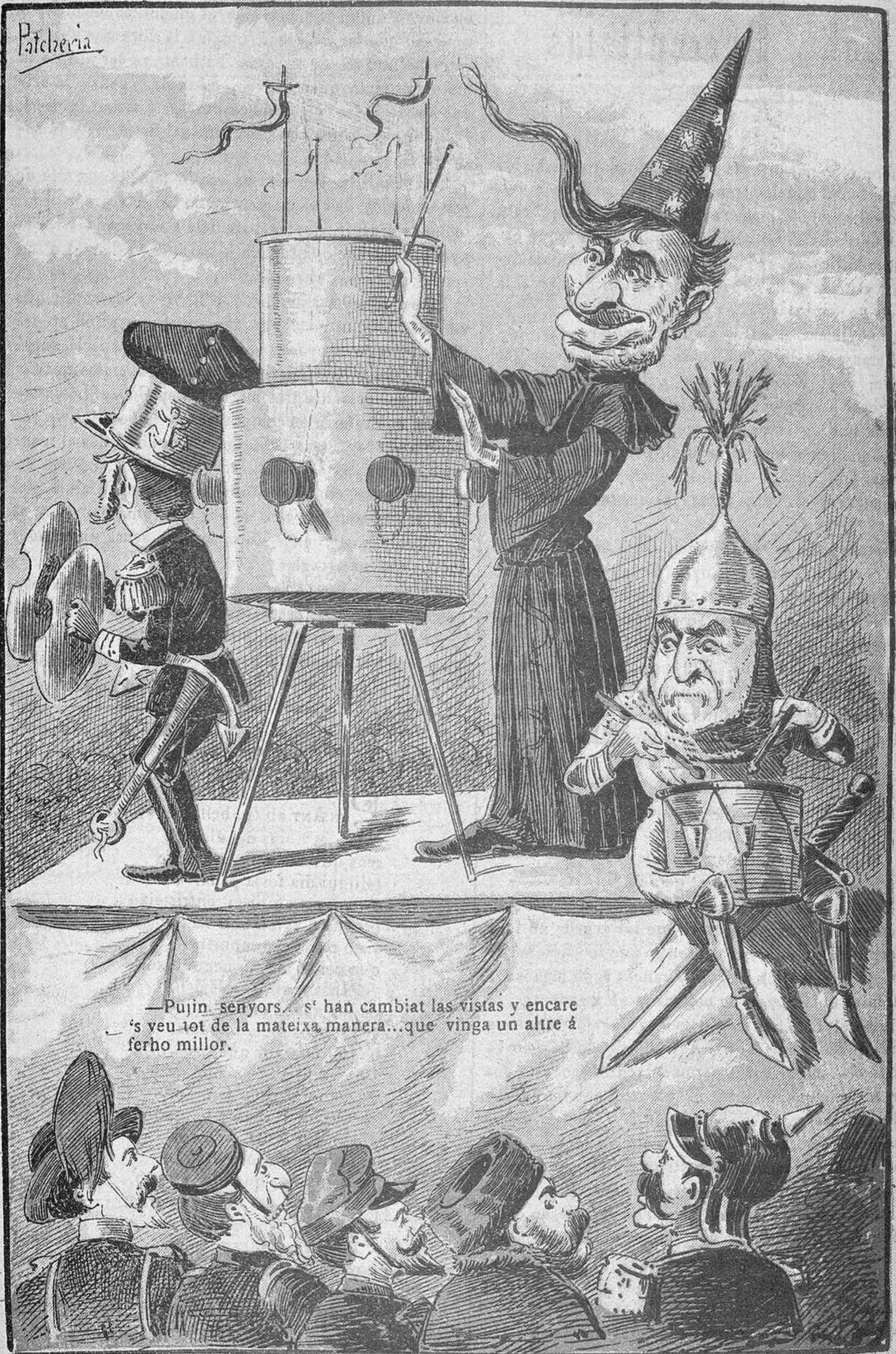
Y si de tant pensá ab tú
no comprens que jo t' estimo,
y no fas cas del meu mimo
tenint tú lo cor tan dú,

Pensaré sens cap temor
boy trencant nostra amistat,
que pot més ta vanitat
que los sentiments del cor.

M. GARDÓ FERRER.

LO MODERN NIGROMANTICH

—Pujin senyors... s' han cambiat las vistas y encare 's veu tot de la mateixa manera... que vinga un altre á ferho millor.

LA NOSTRA GENT

—Quin parell que 'n té al darrera, Sr. Gutiérrez!...
—Déjelos... al verme, tremolan.
—Pela, que li prenc'h 'i sabre...

Las Imitacions

ESTÁN á l' ordre del día.

Abundan tant y tant, que fins la mateixa originalitat té *originalitats* imitadoras.

Mes diré; quan la originalitat no imita, sembla que no ho sigui. Ha de tenir son origen en una imitació ó altra.

Es molt original lo que passa ab las imitacions!

Avuy per avuy, que 's fassi lo que 's fassi, surti lo que surti, corri lo que corri, ha de ser imitant á lo que ja hagi corregut, ó hagi sortit ó que s' hagi fet.

¿Si 'n fan de mal las imitacions? ¿Si 'n tenen de valiment? Fa fástich.

Ho dominan tot: lo bó y lo dolent.

Quan s' imita una acció bona, un acte honrós, un fet meritori, es per enveja ó per ambició ó per orgull, las mes de las vegadas.

D' aquí provenen la caritat falsa, la religiositat hipócrita, la virtut á mitjas, l' honor mal entés, la abnegació mentida, l' heroisme de *plaqué* y 'l deber per forsa.

Las malas accions; si no se 'n cometessin per voler imitar á n' aquet delinquent ó á n' aquell criminal, jo crech que poca feyna donarían als tribunals.

Com mes cínich es un criminal mes imitadors té.

Per volguer imitar no mes, 's demanan "dineros ó la vida", ó 's fa un trau al cos de qualsevol próxim.

Aixó es causa de que molts robos de consideració y assassinats esgarrifosos resultin senzillas imitacions.

La majoría de suicidis son plagis.

La immoralitat es una imitació contínua.

Sense las imitacions no hi haurian vicis, ni mal-gustos, ni mal-gustos.

Lo seguir las modas, lo divertir-se massa, lo menjar bé, lo deure á tothom y 'l no pagar á ningú, tot es fill de l' afició á imitar.

L' adulteri á voltas neix del afany, d' imitar als que mantenen *queridas* ó á las que sostenen *cosins*.

Molts bancarrots, quiebras, irregularitats y *chanchullos* son fruyts d' imitacions estudiadas.

Imitant, s' organisan tómbolas que no ho semblan, suscripcions que no ho son y funcions de benefici que no mes son beneficiosas per los organisador.

Lo no tenir cap diner es conseqüencia de vegadas de voler fer com altres que 'n tenen: aquesta imitació es potser la mes tonta y es la que mes se segueix.

Totas las manifestacions del Progrés son imitacions mes ó menos corretgidas ó aumentadas: per aixó 'ls invents no mes son aplicacions molts d' ells. Aquella llatinada que diu *Nihil sub sole novum* corrobora lo que deixo afirmat.

La manera de fer-se rich depressa, lo modo de viure sense treballar, lo sistema de fer-se 'ls seus en un tan-car y obrir d' ulls, que tot es igual, es conseqüencia de las imitacions d' altres que ho han fet primer.

Fins lo fer l' amor, lo pendre estat y l' anar á ba-teig ve de lo que déyam: de fer com 'ls demés.

Filosófica, científica, literaria y artísticament imi-tém sense parar may.

Una máxima, un llibre doctrinal, un poema, un qua-dro, analisantho bé acava per ser una imitació mes ó menos disfressada ó dissimulada, per original que si gui.

De voler imitar als sabis 's forman 'ls burros.

Si aixís no fós, no veuriam tants traductors sense diccionari, tants autors *arreglats*, ni tants actors *calvos*.

Lo trevall, ab son modo de fer, incita també sem-pre procediments passats: per aquest motiu 's treballa avuy com mil anys endarrera; de mala gana; per guanyarse la vida: 'ls adelantos no volen dir rés.

La propaganda viu única y exclusivament de la ma-nía d' imitar tots 'ls modos de fer-la: 'l una propagan-da imita á l' altra.

La bojeria dels anuncis y recláms de tota classe es produhida per imitacions de forma que com més novas voleu ser, més vellas y ridículas son.

La publicitat en tots los seus modos d' exhibició y ab tots los seus medis ingeniosos imitan sense adornar-se 'n á publicitats antigas: los sistemas imitatus de donar á l' um, deixan á las foscas molts publicacions.

Lo mateix periodisme, qu' es lo *delirium tremens* de la publicitat moderna, peca d' un excés d' imitació tal, que no té fi ni compte. La vida d' un periódich, il-lustrat sobre tot, dependeix á voltas d' assemblarse á un altre que circuli forsa. De sapiguer imitar lo color d' una Revista ó 'l tamanyo d' un Bolletí, ne toca 'l resultat la Administració de la publicació imitadora. La forma d' un periódich ben imitada á la del que 's vengui mes, es mes important que 'l téxt: un grabat ben imitat (y ben brut, per imitació) fa despatjar molts números. La tirada d' un setmanari está en relació directa ab lo titol, la cabecera y las cobertas si se saben imitar bé: d' aquí ve que sempre veyem 'ls mateixos periódichs... ¡y tants que se 'n fundan!

Las costums modernas son imitacions de las antigas; igual ho fem tot avuy qu' en temps dels Faraó; hasta las feynas.

Per acabar; vivim per l' esprit d' imitar als demés vius, y si 'ns morim es per fer com 'ls altres; per res mes.

En una paraula: las imitacions fan veure ben clar que tot lo del mon es copia.

Y está acaba': no cal parlarne mes.

J. BARBANY.

M E N U D E N C I A

Per tenir molt bona vista ningú com en Pep Fortuny que si may res al mon passa... sempre ho veu vení de lluny.

LL. SALVADOR.

La Cansó del Taper

Salut y Feyna

Aixís que 'l sol ne despunta
sos raigs com l' or, escampant,
lo taper, son llit ja deixa
per anar cap al treball.

Mes en éll, ab greu recansa
deixa encar á qui mes am';
deixa en éll, sa esposa aymada
que á un infant don de mamar.

La llar ja deixa;
dret á la fábbrica se 'n va.
¡Que alegre vidal
la del taper del Ampurdá.

Quan á na 'l treball arriba
ja comensa á respirar
dolça flayre qu' arreu llenza
lo suro que té al voltant.

Sobre alfombra de pelias
al moment quedá assentat
y per comensar la tasca
empunya éll lluhent tallant.

Sa feyna comensa;
lo ganivet truca ab l' encaix.

Que va depressa
entre sos dits rodant 'l tap.

Travallant, també fa gresca,
travallant se diverteix,
y ab altres companys á voltas
cansóns cantan ab plaher.

Cansonetas que acompaña
lo tic, tac, del ganivet,
y los taps que sos dits, tiran
sens' parar, dintre 'l cistell.

Canta que canta,
sempre está alegre lo mateix;
éll, lo qu' es pena,
no pot saber ni un sol moment.

May no 's cansa; ab gran desfici,
va tallant suro ab l' acer;
ferro fret, ab ferro pica;
pró l' escalfa ab suhor seu.

Lo treball li dona vida,
lo treball es qui 'l manté
sols per 'xó ab dalit treballa,
may cansat, veurel' podréu.

Talla, que talla,
no fa res mes, son ganivet!
es sa taleya,
quan del encaix, sent lo tric, trec.

Va passant tranquil los días
travallant, sense descans,
fins que arriba á sé 'l dissapte,
jorn per éll, molt desitjat.

Allavors recull alegre
tot lo fruyt dels seus afanyis
y fa via cap á casa
'hont l' espera un dolç abrás.
Per 'xó treballa;

per sa muller á qui ayma tant
y per 'quell ángel,
de sos amors, lo fruyt mes sant.

Quan n' arriba á sa llar santa
molt joliu y molt content,
á sa esposa que l' espera
li sol dir, ab gran plaher:
—Aquí tens, Toya estimada,
tot lo fruyt del treball meu;
sobre tot, fes que res falti
á nostre estimat filllet.

Per éll treballlo;
ab éll, jo xifro mon anhel
y en tinguent feyna,
vull ferlo viure com un Rey.

¡Salut y feyna! n' es lo sant lema
que sempre porta l' honrat taper,
éll n' es la gloria d' aquesta terra
tots lo respectan y 'l volen bé.

Com molt treballa, may no li falta
lo pá que guanya per sos fillets...
Ja qu' éll demana sempre la feyna
diguém mil voltas: ¡Visca 'l taper!

¡Gloria á na 'l fill
que tant nos honra!
¡Gloria al obrer
Ampurdanés!

BERNABÉ LLORENS.

CARTA OBERTA

Á UN EMPRESSARI DE TEATROS

Senyor Don PAU DE CASTOR
Carrer del Carme

Interior.

Q dispensará si escrich
badallant, perque es qu' estich:
ab un gran dolor de cor;

puig, á dirli la vritat,
á lo menos ja fa un mes
qu' algo calent no hi menjat,
¡Fins tinch lo coll embussat
de no fe 'l servir per res!

Aquí 'hont me veu, Sr. Pau,
soch un actor de primera;
qualsevol paper m' escau:
del mes tímit al mes brau;
del mes tonto al mes tronera.

Jo soch, si acás m' ho proposo,
l' actor mes guapo y mes curro,
y tinch... (á dirho no goso)
un mérit, que quan m' hi poso

representant, saig lo burro.

Si, senyor; soch un dels bons.

Ningú m' empeta la basa
per representar dramóns:
¡Jo hi tingut grans ovacions
al soterrani de casa!...

En l' art de representar
mos triunfos han sigut tals,
que ningú 'm podrá igualar.
¡Fins un día 'm van donar
una corona d' ausals!

Cubert lo cap de verdor
tragino desde aquell día...
Ara, Sr. de Castor,
li vull demaná un favor
que si me 'l fes li agrahiria.

Jo soch un xicot formal
hasta la exageració
soch mes aviat nano qu' alt,
y tinch un talent... bestial,
per poguer sé 'un actor bó;
y ab aquestas circumstancias

(y algunas que m' hi callat
per modestia) m' hi trovat
que feya tantas ganancias
sens treballar, que hi quebrat.

Si senyor; no tinch dinés,
y no sé ab qué alimentarme;
pero si vosté sigués
tant amable que volgués
lo mal que tinch aliviarme,
tot seguit ho lograria
no mes qu' ab una contracta,
y jo sempre que 'l veuria
pel carrer, ¡l' abressaria!
pagantli aixís tant bon actel...

Ab anhel está esperant
la seva contestació,

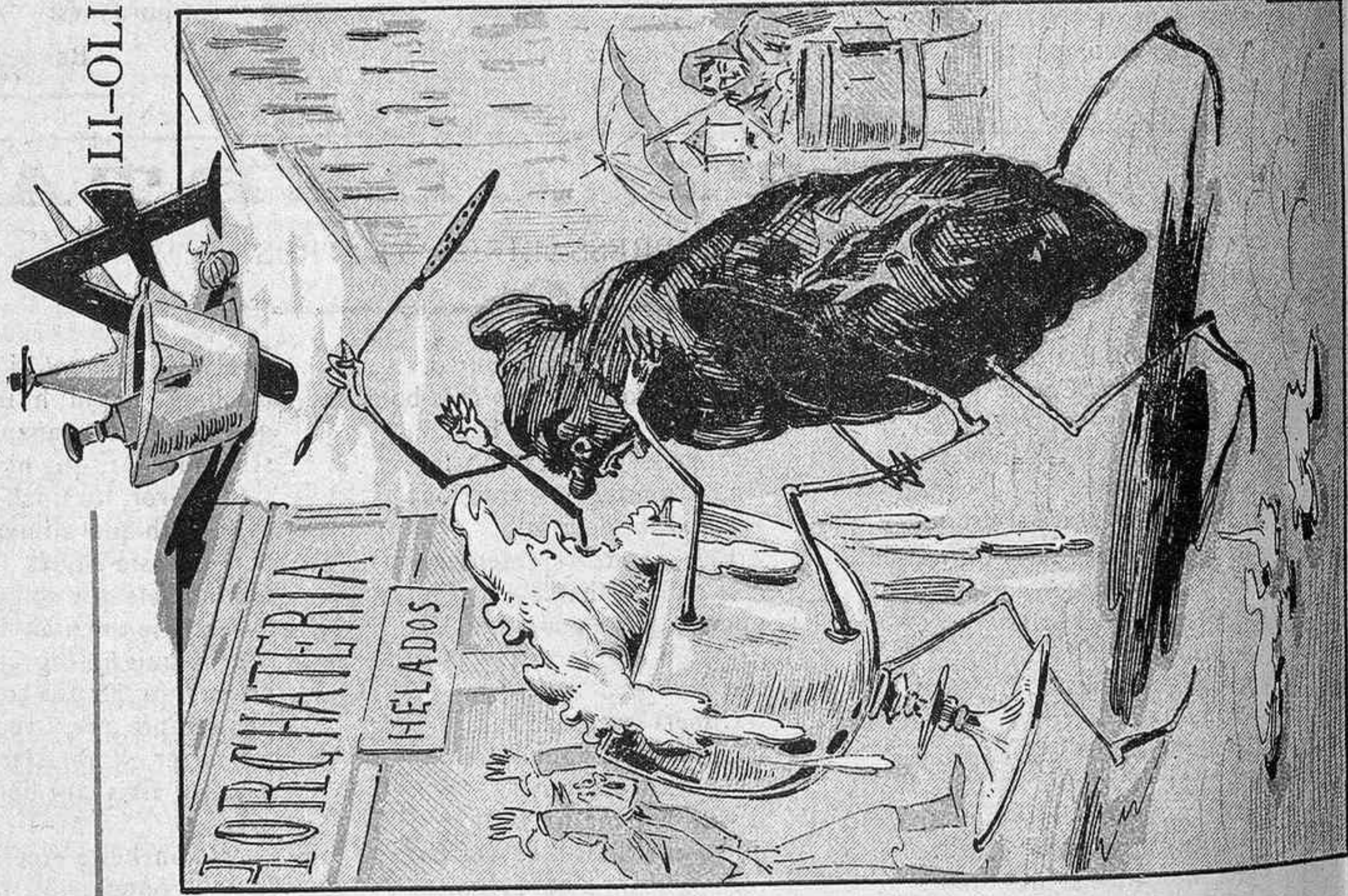
Antoni Perejoan

que 's repeteix entretant,
afectísim servidor.

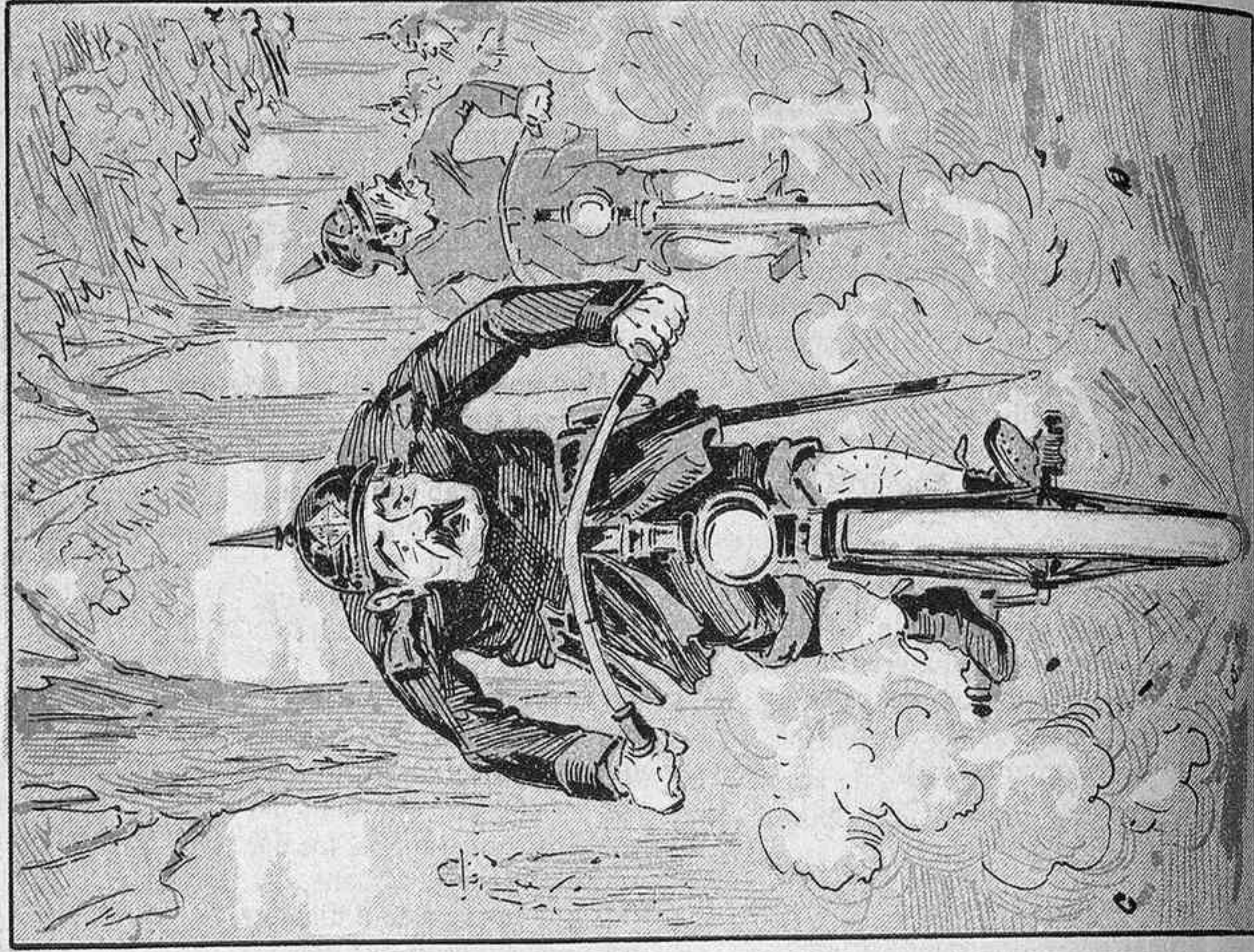
Per la copia.

J BUÉ VENTURA.

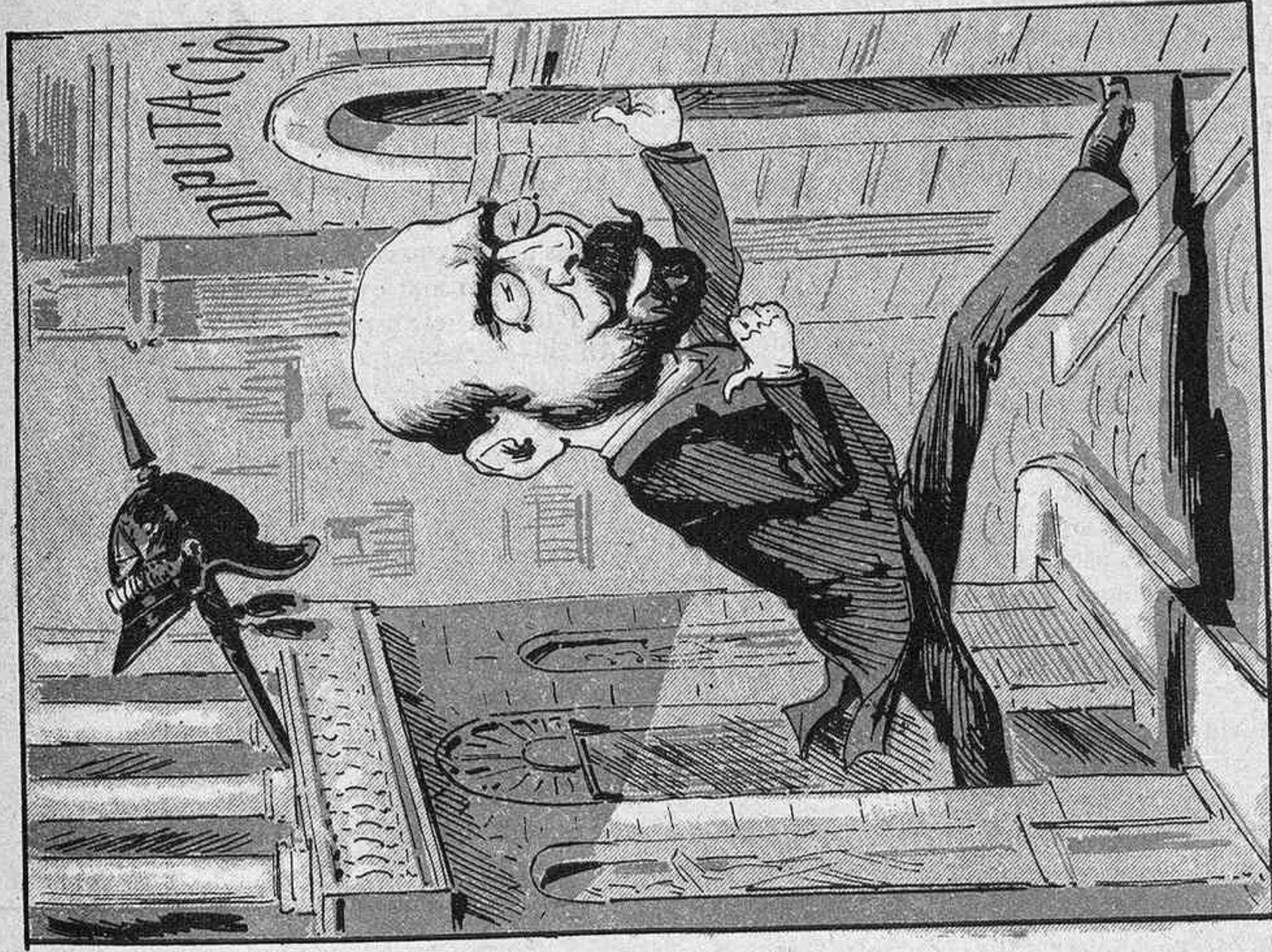
LI-OLI D' ACTUALITAT

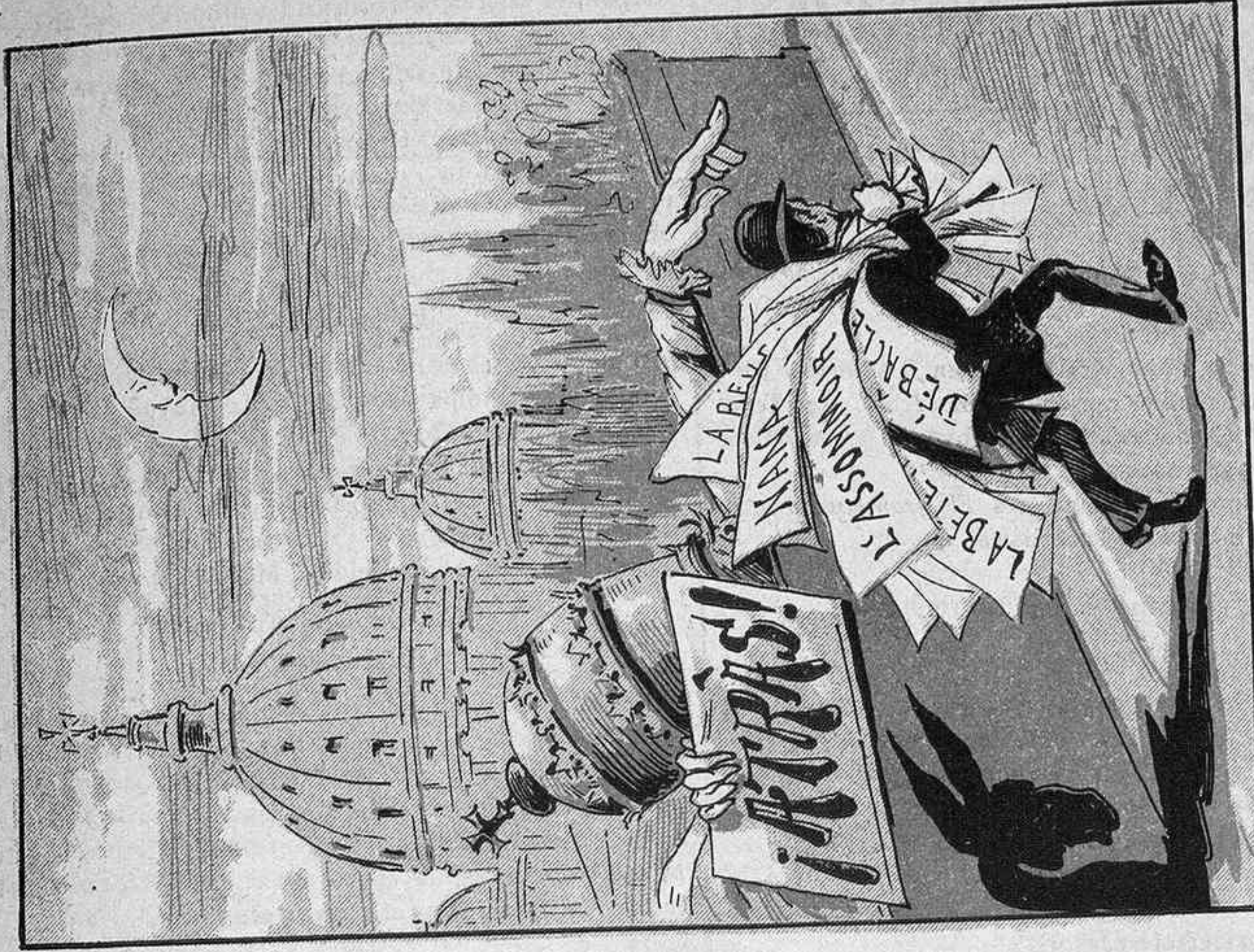
Ab tot y haver passat Tots Sants, aquest any lo gelat encara 's defensa de las embestidas del boniato.

A fi de perseguir ab éxit als mossegas y de votar ab promptut en tots los col·legis electorals, are anirán ab bicicleta.

Fent tant sols una gambada (gambada de regidó) de la Casa gran s' esquitlla per ser de Diputació.

«Tú, Zolá, el materialista. voler passá per santón?... Vaja, noy: téns mala sombra, ¡t' has guanyat un bon pebroti!

PRINCIPAL

Seguint també la tradició establerta en la setmana passada, s'han donat algunes representacions del *D. Juan Tenorio* en que lo Sr. Cachet en lo desempenyo del protagonista hi logrà bastants aplausos.

L'estreno d'aquesta setmana serà *El gran mundo* en la que hi ballarán una *pavana* los artistes.

Ja saben algo.

Pera mes datos esperintse en lo número pròxim.

NOVETATS

Han sigut tan colossals las entradas que los dramas *Don Juan Tenorio* y *El nuevo Tenorio* ha donat, que la Empresa pera complaure a las moltes personas que diariament se quedan sense entrada y localitats, s'ha vist obligada a repetir la funció tota la setmana.

Li aprobém la idea, desitjantli sols que la obra, que 'ls precedeixi sigui tan afortunada, puig la Empresa Mir es digne de tota consideració y favor.

Además de 'l saynete *La pescateria* dels Srs. Mirabent y Mestres, s'está ensejant lo drama *Maria Rosa* creyentse possible se pugui estrenar en lo 15 del corrent, fetxa que segons noticias coincidirà ab igual aconteixement en lo teatro de la Princesa de Madrid la mateixa obra, traduhida per l' eminent Echegaray, espresament per la companyia Guerrero-Calvo y C.^a

ROMEA

Tants *Tenorios*, tants plens; ja 'ls dich que l' empresa d'aquet Teatro no sé pas hont ficarà 'ls diners.

D'una dona y un Deu del Sr. Pous ja 'ls ne farém cinch céntims la setmana entrant.

Diuen que la setmana pròxima s'estrenará *La marca de foch*.

TIVOLI

Molt ben rebuts han sigut los quadros *al natural* que dirigeix lo Sr. Onofroff, mes per la propietat ab que han sigut presentats, que per la novetat dels mateixos.

Si nostre consell en algo hi ha de valguer, 'ns permetém observar que los d'assumpto resultan poch vistosos per lo reduit de personal, puig nostre públich acostumat ab los quadros al viu que *inmortalisaren* (permetins la frase) las guapisimas danesas, no 's pot acostumar a que certs assumptos de si picarescos, siguin presentats ab sola una dona en escena, puig lo sentit de la vista, aviat acaba la feyna y hi voldria veurer mo'ta munió de camas y *cuerpos bonitos*.

CATALUNYA

Ha fet lo gasto *Zaragüeta* que encar va sent aplaudida.

Pera demá s'anuncia *Las amapolas* sarsuela que sigué retirada de la tablilla d'ensajos pera pasarli al devant la afortunada obra de Carrión y Aza y que no obstant ne tenim magníficas noticias per los molts xistes que té y sa bonica música.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

Las moltes simpatías que té entre nosaltres lo célebre Frégoli, se veieren ben acentuadas dilluns passat ab l'estreno de la opereta *Eden-Café-Concierto*, puig que la concurrencia estigué impassible a pesar de que la pesadés de sas escenas no eran del seu complert agrado.

En representacions succesivas s'hi han fet grans recortes y ara resulta un juguete líric bastant apreciable, pero preferim sentir a en Frégoli ab sas *chansonnettes* y típicas obras com *Camaleonte*, *Mimi*, etc., etc., que a las excentricitats del *Eden*.

EDEN-CONCERT

Dissapte día ro es lo destinat pera la inauguració ab una companyia grandiosa de sarsuela espanyola, *chansonnettes* francesas y pantomima *cosmopolita*.

Entre la notable *troupe* francesa contractada, hi figura la célebre Zélie Weill; qual artista ja hi pendrá part en la inauguració.

Aixís s'ha de fer Sr. Galofre. Molt y bó.

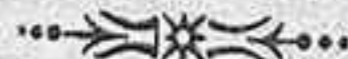
PALAIS DES FLEURS

(Escudillers, 6)

També en aquest local s'ha volgut respectar la diada dels panallets y castanyas, representant la obra de Zorrilla *Don Juan Tenorio* en que la *troupe* encarregada de son desempenyo, a los sonoros versos hi sapigué trobar la deguda entonació cómica que continuament rebia ab francas y estrepitosas carcajadas, la concurrencia que per secció doble (tarde y nit) omplia aquest favorecut local.

UN CÓMICH RETIRAT

Epigramàtich

RECORT ne guardaré tota ma vida!
 ¿Me voldrás sempre?—Vares dirme un jorn
 —/Eternament!—Vaig dirte desseguida.
 Avans que ma passió s'hagi estingida
 s'assecará lo mar que veus entorn.
 ¿Y tú? ¿M' estimarás? Vaig preguntarte
 ¡Ah sí!—vas contestar—fins a morí!
 l' anhel meu—afegires—es aymarte
 y tant t' estimaré; qu' ans de dexarte
 aquest mon deixaré—¿M' ho juras?—Sí.

Vaig traspasar lo mar per fer fortuna
 y al arribar aquí ¡perjura dona!
 t' trovo ja casada y feta una
 marquesa. ¡¡Infidell! ¿Quin llamp no esgruna
 lo teu indigne cor? ¿Quin Deu perdona
 ton vil procediment? ¿Qui 'l pot admetre?
 —Jo que a mon jurament no so infidel
 y lo jurat, complexch lletra per lletra.
 Ves si he deixat lo mon com vaig prometre
 que.. ab l' que m' he casat estich al Cel.

J. ROIG CORDOMÍ.

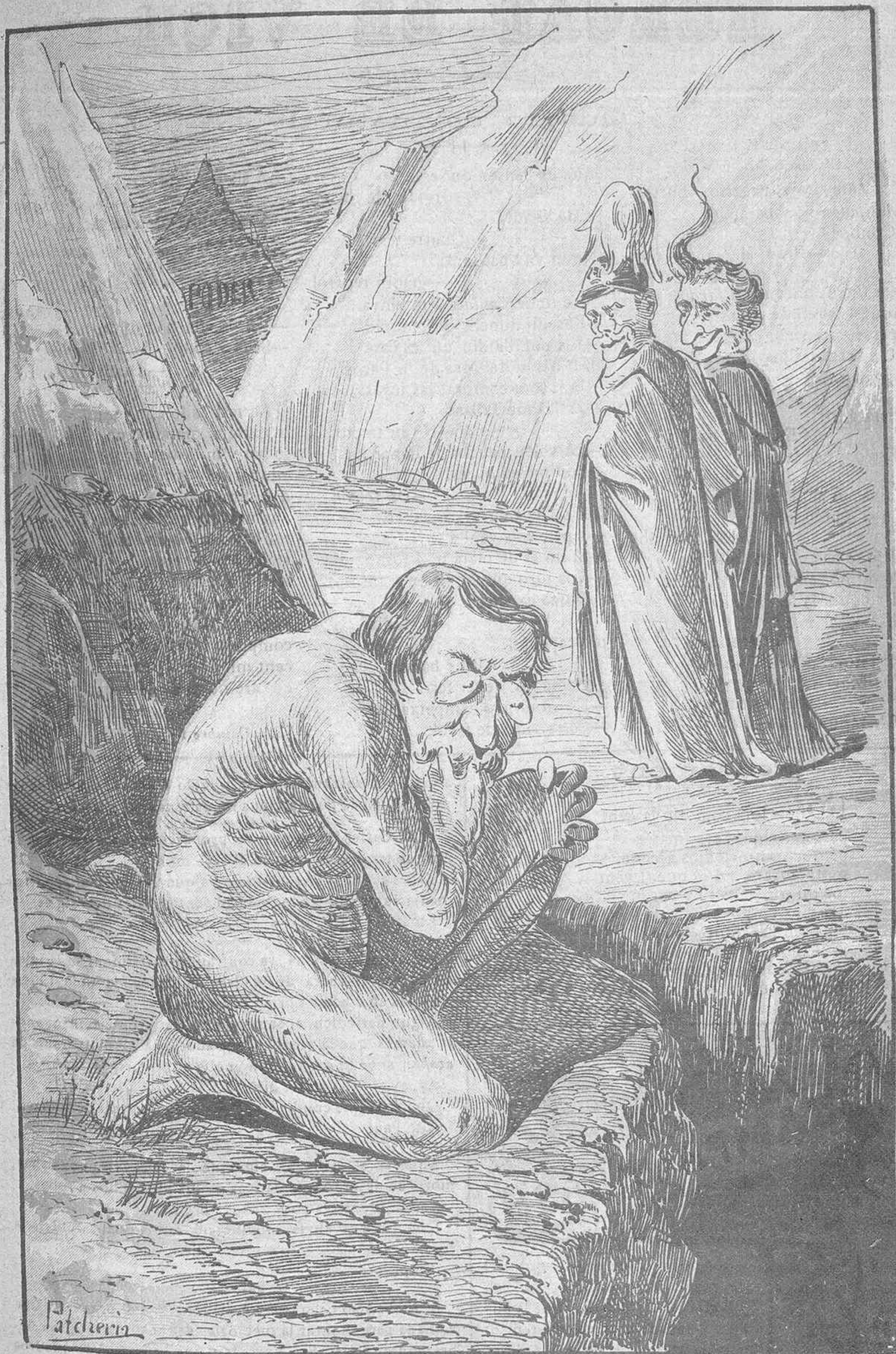
*

* *

Per generosa y espléndida
 ningú com donya María,
 que al dematí quan la trobo
 me dona sempre... 'l bon día.

DOLORS MONT.

LA DIVINA COMEDIA

—Rosega l' os, qu' encara 'n tens per dias...

MERCAT DE VICH

Quadro del natural

— **Ç**RIEU xays, pagessos, burros.
 — Matipolán bo y barato.
 — ¿Cretona?
 — Prou; sí.
 — ¿Llustrina?
 de tot tinch; mireu, un fardo.
 — Aquest parell de pollastres
 sospesseulos, están grassos.
 — ¿Un berganci per la noya?
 ¿de plata? Sí.
 — Tinch un matxo...
 — ¡Será guit!
 — Empró es barilo,
 — ¿Esclops per fangá?
 — No fango.
 — Faixas totas d' una pesa.
 — Tú sí que 'ts pesa.
 — ¡Hola, Nando!
 ¡Bol !qué has vingut á mercat!
 — Bo m' ho sembla, jo y 'l carro.
 — Si volguessis fer baratas
 m' hi pensaria...
 — ¡Caratsos!
 me l' estimo massa 'l burro
 per baratas.
 — Aixó es panyo
 de Liyon, toqueulo, mestre:

¿que us penseu qu' es...
 — Jo, de guano
 us ne vendré.
 — ¡Quatre tersas!
 ¡No 'n vuy pas tant!
 — ¡Quin reparo!
 — Tenim en mildiu á la vinya.
 — Poseuli donchs un bocado.
 — ¿La pubilla diu qu' es casa
 ab l' hereu del Mas de 'n Pacos?
 — ¡a li som comprat las joyas.
 — ¿Y las morrallas?
 — No hi tracto.
 — ¡Si voleu peuchs de llana?...
 — Son massa quers.
 — De regalo
 tres sachs á curull de fabas.
 — Jepet, vols vení á fe 'l trago?
 — Si no es de plata te 'l torno.
 — Vos juro que ho es de manso.
 — Dotze carrins...
 — Estudia
 per capellá...
 — Bó y barato.
 — Demá lay de fer ferrá.
 — Es un minyó campetxano.
 — Cotre sacas de fayol...

— A sis la lliura...
 — Jo 'ls caso.
 — Los dono á preu de factura.
 — Mantas.
 — Sebas.
 — Belas.
 — Vanos.
 — Vaig á vila: son dotze horas.
 — Seda y cotó.
 — Llums de ganxo.

Aquest es lo poti poti,
 la barreja, maramagno,
 lo bat y bull mercadal
 y lo farrigo-farrago,
 que dins la plassa de Vich
 anomenada dels Carros,
 tot bon matí de mercat
 atabala sens reparo
 ab bona bellugadissa
 de marxants, que, mano á mano
 ab gentada de montanya
 compran, tractan á curt plasso
 cent mil articles diversos
 qu' are no puch recordarlos.

LLUÍS MILLÀ

Vich, Octubre 1894.

Pensament

¡SÍ ets fora com diu la gent
 perque veig la teva imatje,
 perque ton melodiós accent
 sento encare... ó es que 'l vent
 me dú un «t' estim» per missatge?
 Tú vius en mi, tú no ets fora
 vius sempre dintre mon pit
 jo 't veig... y per xó no plora
 lo meu cor, perque á tot' hora
 visch ab tú, d' amor rendit.

JOAN JORDI.

«L' últim número extraordinari
 del periódich agre-festiu, satírich
 y literari «La Cotorra», que 's pu-
 blica á Sabadell, es verdaderament
 notable y digne de la extraordina-
 ria acullida que ha tingut.

Tant sos grabats intencionadís-

sims y ben deixats, com son text, lo posan al costat de las
 més reputadas publicacions il·lustradas sui generis.»

Sant Carlos Borromeo va proporcionar als carlistas lo
 gust de fer la gran festassa al rey- mito.

Pobre gent! Si tinguessin un pa que 'ls durés tan, podrian
 menjarlo sech, pero 'n tindrian per los sigles dels sig es.
 Amén.

La setmana passada va contraure matrimoni en la igle-
 sia de Sta. Bárbara de Madrit, la coneguda tiple Lluisa
 Campos ab l' actor Enrich Lacasa.

Algun periódich al comentar aquest aconteixement ano-
 ta además que la novia anava adornada ab molts rams de
 azahar, si bé hi anyadeixen molts punts suspensius.

Ay, ay... qué voldria dir?

Que potser se creuhen que ella... ab los rams de azahar...
 Alto Pau!

Aquesta setmana ha sigut de las ricas en punyaladas,
 morts en desgracia, tentativas de suicidis, timos y robos.

Vaja, qu' aixó 's posa qu' es un gust.

Sort qu' ara ab la modificació ministerial cambiará la
 cosa.

¿En pitjor?

L' Associació Literaria y Artística tracta d' organisar una
 vetllada pera honrar la memoria del nostre amich lo cele-
 brat pintor olotés Sr. Vayreda y una exposició de quadros
 de tan renombrat artista.

Ahir va cumplir un any de la catástrofe del Liceo y encara no se'n ha anat dels nostres cervells la terrible impressió que va causar-nos tan censurable crim. Los efectes han sigut terribles!... Lo gran Teatro ab son silenci pareix un cementiri hont se guardin encara 'ls restos de las víctimas inocentas que tan confiadas estavan en las butacas del her mós colisseu.

Vulga la providencia que jamay tinguém que presenciar un' altra hecatombe com la horrorosa del 7 de Novembre de 1893, qual acte creurá una faula la posteritat y la civilisació venideras.

Posem 'hi un vel.

Per questió de una pesseta van darse de punyaladas dos treballadors del Moll, quedant un d' ells mortalment ferit.

Un xich mes de calma sino aviat semblará la nostra capital un escorxador de racionals.

¡Quins génits!

Una companyia de vers y cant en la qual hi figura com á primera actriu la Srta. D.ª María Cuello, ha sigut contractada pera dar algunas funcions en lo teatro de la hermosa vila de Palamós.

La temporadeta durará fins los Reys, passant després, segons noticias, al Teatro de Figueras.

Los xinos ja cridan socorro á las potencias europeas.

Aveyám si los *descompartidors* 's quedarán ab la gorra ó algun' altra prenda dels dos rivals que trovin per terra.

¡Ojo! que nos os enganyin com á xinos.

Vaja, Sr. Abarzuza... s' acosta Nadal y los possibilistas de la terra necessitém turró.

Si vol que 'ns entussiasmém mes ab motiu de la seva elevació, avisi.

Ja era hora! *¿Cuando vamos á brenar?*

Aquest any lo fret sembla que jugui á fet; quan menos 'ns ho pensarém, 'ns saltará al demunt, y ¡ay del que l' arreplegui una mica corcat!...

Ja veurán quin desfile al pays de las coronas...

Un industrial de Livonnia ha tingut la humorada de anunciar que tots los nuvis que comprin los mobles á casa seva los tornarà l' import íntegro dels mateixos en lo dia que celebrin sas bodas de plata ó sia als 25 anys del matrimoni.

Quan no s' entendria de feyna fora que oferís passarlos á cobrar en aquella fetxa.

Que ho probi... ja veurá quin éxit!...

Nostre apreciat colega *El Campeón* de la Barceloneta de setmanari que era ha passat á ser bi setmanal.

Molt nos congratulém l' ascens lograt y desitjariam que ell fós un petit ascen lent á mes vida y forsa.

No podem per menos de recomanar lo paper de fumar marca *Bretón* de los Srs. *Esplugas y C.^a*, de Capellades, que 's distingeix per no contenir materias minerals y en cambi possehirne de medicinals que fan que resulti beneficiós per la salut.

A Mémfis na mort un juheu rich que s' ha fet posar d'ns de la caixa los trastos de pescar pera entretenirse á l' altre mon.

Sino 's vol entretenir ab la pesca de sardina no sé qué podrá pescar més allí dins.

Aveyám si á la fi D. Valentí Almirall renunciará la herencia de confiansa de D. Rosendo Arús.

Es que no n' hi ha per menos, pobre home!.. Cada moment li dedican uns escrits en *El Diluvio* que no sé com ja no ho ha fet...

No... ja va estar de pega al clavarli lo difunt aquest gep á las cos'e'las...

Secció Regiliosa

SANT DEL DIA:

Santa Clara

Les quaranta horas tindrán lloch dumenge en lo Temple de la Punxa. Lo pare *Diluvio* farà lo vinté sermó sobre 'ls hercus de Confiansa.

Telegramas

«Del nostre cable particular»

Ceuta, 7 — 8 matí.—Les kábilas á pesar de tenir molts ous no 'n volen dur á la plassa.

Faltan 27 generals per obligar als moros á que portin teca.

FART DEB-YUBE.

Hong-Hovang-Ghing, 7.—9 Id.—Los japonesos han pres 55 canons d' agullas, 7,500 fusells de carro y 3000 parayguas.

Faltan detalls.

HIÁ FANG

París, 7.—10 id.—Lo Sr. Abarzuza tot menjantse una pota de conill en lo banquet que li han donat, ha dit que al admetre lo cárrech de ministre perderia la *llibertat*.

¡Y tant com *la perdrá!*

R O. MANSO.

COLEGIO UNIVERSAL

DE 1.ª Y 2.ª ENSEÑANZA

Incorporado al Instituto de esta Provincia

Calle Ancha, 59.—BARCELONA

(Edificio «Niu Guerrer»)

Primero en España en donde se enseñan todos los

IDIOMAS EUROPEOS

Preparación para la carrera de INTÉRPRETES.

COMERCIO

Correspondencia comercial, Cálculo mercantil y Teneduría de libros.—Clases de Teneduría é Idiomas de 8 á 10 noche.

Se admiten pensionistas, medio pensionistas, recomendados y externos.

TALONARIS

PERA APUNTACIONS DEL SORTEIG DE NADAL

Magníficament litografiats

é impresos á dagas tintas ab una alegoria de la Fortuna

Los de 100 fulls á 80 céntims

Id. » 50 » á 50 »

Id. » 25 » á 25 »

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

LITOGRAFIA BARCELONESA

de Ramón Estany

5, Carrer de Sant Ramon, 5—BARCELONA

Als senyors corresponsals de LA TOMASA, libreters, kioskos y demés punts de venta, se 'ls farà lo desquento acostumat.

MATUTE

—Lleva algo de pago?
 —Quatre receptas per curar lo mal de la ganduleria
 qu' á vosté fora posar oli en un llum.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

La primera es mineral,
 nota musical segona,
 tercera un adverbí dona
 y nom d' home lo Total.

JOSEPH PUJADAS.

PROBLEMA

Dividir lo número 300 en quatre
 cantitats de manera que sumadas, res-
 tadas, multiplicadas y divididas per
 un mateix número, dónguin resultats
 iguals.

SACAS.

TERS DE SILABAS

... ..

Sustituir los punts per lletres que
 ilegidas vertical y horisontalment di-
 guin: 1.ª ratlla: Nom de dona; 2.ª: So-
 brenom de un autor dramátich catalá;
 3.ª: Ciutat catalana.

F. DEULOFEU.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Poble catalá.
- 1 5 1 5 3 5 8 9.—Carrer Barcelona
- 1 9 3 6 2 4 9.—Carrer Barcelona
- 3 2 6 9 4 2.—Riu francés.
- 2 6 7 4 9.—Poble catalá.
- 8 5 4 9.—Astre.
- 4 2 5.—Número.
- 9 8.—Vegetal.
- 2.—Nom de dona.
- 1 9.—Animal.
- 6 7 5.—Número
- 1 7 3 9.—Carrer Barcelona
- 8 7 2 4 9.— « «
- 9 5 3 2 3 9.— « «
- 7 1 5 9 6 2 3.—Estat de América
- 1 9 3 6 7 6 7 5.—Poble catalá.
- 1 9 6 7 3 4 7 3 9.—Aucell.

GIL TREBARBACHE

TRENCA-CAPS

A dugas vocals distintas y repetidas,
 anyadirhi cinch consonants y juntas
 formar un nom de dona.

CÁNOVAS DEL CA...

GEROGLIFICH

X
 P I I
 L I
 P I N
 T I

J. Pi

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 322

Xarada.—Pa—vi—a.
 Logogrifo numérich.—Picalqués.
 Ters de sílabas.—IG NA CI
 NA SA RI
 CI RI LO

Enigma.— R amona
 Le O nor
 S ileta
 Em I ia
 N ieves
 Am A lia

Intrínquilis.—Palau—Pala—Pal—Pa—P
 Geroglífich.—Entre lladres no 's pert
 rès.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
 =5, Sant Ramon, 5 —BARCELONA=